

Anton Tsehov

Pyhäjoen lukio 2004, kirjallisuuden ja kuvataiteen kurssitöitä

MARKKU JOKELA

Tsehovia juhlittiin Pyhäjoen lukiossa

Kirjailija ja lääkäri Anton Tsehov (1860-1904) kuoli 100 vuotta sitten. Nyt vuosisata myöhemmin tämä elämää kylmäverisesti, avarasydämisesti ja ironisesti tarkkaillut kirjailija ja yhteiskunnan vähäosaisten puolesta toiminut aktivisti on

maailmankuulu, yksi aikamme suurista klassikoista. Tsehov on tunnettu etenkin neljästä suuresta näytelmästään. Nämä ovat Lokki, Vanja-eno, Kolme sisarta ja Kirsikkapuisto.

Pyhäjoen lukion ykköset ovat tutkineet kirjallisuuden ja kuva-

taiteiden tunneilla näytelmien ihmisiä: naisia, neitoja, neidoiksi kelpaamattomia, nuoria miehiä, maailmanmiehiä, surkimuksia, veteraaneja ja vanhoja palvelijoita. Tässä kulttuuritoimen kustantamassa Tsehov-liitteessä julkaisemme osia opiskelijoiden kirjallisuusesseistä. Opiskelijat taiteilivat kuvataiteiden tunneilla henkilöistä taideteoksia ja näytelmien kohtauksista lavastuksia. Julkaisemme kaikki lavastukset ja esimerkkejä näytelmien henkilöistä tehdyistä töistä.

Kävimme katsomassa Kokkolan kaupunginteatterissa Maiju Sallaksen ohjaaman Kolme sisarta. Kolme sisarta on kokenut näyttämöllisen tulemisensa parhaillaan useissa maamme teattereissa. Klassikonäytelmän tapaan se säilyy teatterikartalla vuosikymmenestä toiseen.

Tsehov-liitteen on taitannut Olli Hyvärinen.

"En halua, että ihmiset näkevät sotaa siellä, missä sitä ei ole. Eri tiedonalat ovat aina eläneet sovinnossa. Anatomia ja kirjallisuus ovat syntyperältään aivan yhtä yllhäisiä, niillä on samat päämäärät... eikä mitään syytä olla sodassa keskenään. Niiden välillä ei vallitse olemassaolon taistelu. Kun ihminen tuntee verenkierron lait, hän on rikas. Jos hän lisäksi tutustuu uskontojen historiaan ja Tsaikovskin romanssiin, hän ei suinkaan köyhydy siitä, vaan tulee vielä rikkaammaksi... Sen vuoksi nerot eivät ole koskaan taistelleet keskenään, ja Goethessä runoilija eli sulassa sovussa luonnontieteilijän rinnalla... Eivät eri tiedonalat riitele keskenään, ei runous anatomian kanssa, vaan erehdykset, toisin sanoen ihmiset..."

Tsehov

Paremman elämän kaipuu

Kolme sisarta on yksi Anton Tsehovin neljästä menestysnäytelmästä.

Sitä pidetään yleisesti Tsehovin rikkaimpana ja syvällisimpänä näytelmänä. Kolme sisarta sijoittuu vuosisadan vaihteen Venäjän syrjäiseen maaseutukaupunkiin ja siellä asuvien sisarusten luo. Näytelmässä käsitellään sisarusten Olgan, Mashan ja Irinan elämää ja unelmia. Sisarukset ovat joutuneet jättämään kotikaupunkinsa Moskovan ja suunnittelevat palaavansa sinne takaisin.

Kolmen sisaren juoni syntyy erilaisista ihmisistä ja heidän keskinäisistä suhteistaan. Henkilöt poikkeavat hyvin paljon toisistaan. Sisaretkin ovat keskenään aivan eri maata. Olga, vanhin heistä, on ammatiltaan opettaja. Myöhemmin hänestä tulee rehtori, ja hän hylkää unelmansa Moskovasta lopullisesti. Olgalla ei ole miestä, ja hän on epätoivoinen rakkauden suhteen.

Keskimmäinen sisar Masha, on räiskyvä ja temperamenttinen persoona. Kaikesta huolimatta hän on hyvin sivistynyt nainen. Hän on mennyt naimisiin nuorena eikä hän enää rakasta miestänsä. Hän menettää sydämensä Moskovasta tulevalle everstiluutnantti Versininille. Masha janoaa elämää. Hän haluaa olla onnellinen.

Irina on nuorin sisarista. Hän kaipaa sisarista eniten Moskovaan. Sieltä hän uskoo löytävänsä myös unelmiensa rakkauden.

MARKKU JOKELA

Irina on neito, jonka vuoksi miehet käyvät kaksintaisteluun henkensä uhalla. Lopussa Irina alkaa tajuta, ettei hän voi hallita itse elämäänsä. Hän ymmärtää, että ulkoiset voimat muovailevat hänen kohtalonsa.

"Äskettäin luin erään ranskalaisen ministerin päiväkirjan, jonka

hän oli kirjoittanut vankilassa. Ministeri oli tuomittu Panamajutussa. Millä huumorilla, millä riemulla hän puhuu linnuista, joita näkee vankilan ikkunasta ja joita ei ollut ennen huomannut ministerinä ollessaan. Nyt vapautteen päästyään hän ei taaskaan enää huomaa lintuja,

se on varma. Niin ette tekään näe Moskovaa, kun asutte siellä. Onnea ei meillä ole eikä tule vastakaan, me vain kaipaamme sitä", sanoo Versinin sisarten palavasta halusta päästä Moskovaan. Ajatus on viisas. Mikäli elämä olisi täydellistä, tuskin osaisi arvostaa elämän pieniä iloja.

Kolmessa sisareissa kaivataan parempaa, jalompaa elämää. Se ilmenee jokaisessa kohtauksessa. Kukapa pitäisi elämäänsä täydellisenä. Sisaret pelkäävät kauneuden ja sivistyksen katoavan kokonaan. He tahtovat vapautua pikkuporvarillisesta ympäristöstä, joka ei tyydy-

tä heitä ja joka painaa heitä latteudella, mauttomuudella ja esteettisellä karkeudella. Henkilöt yrittävät hallita elämäänsä, mutta joutuvat lopulta alistumaan kohtaloonsa.

Kaikista dramaattisista piirteistä huolimatta, Tsehov itse piti Kolmea sisarta komediana. Näytelmässä on selkeitä komedian piirteitä. Ne tosin saattavat jäädä kaiken synkkyuden ja unelmoiminnan alle. Kolmessa sisareissa on paljon erilaisia sävyjä. Ihmiset näytelmässä ovat kuin oikeita ihmisiä: mielialoinen ja unelmineen. Näytelmässä käsitellään ihmisten perustunteita. Ihmiset ovat näytelmän juoni.

"Kuluu vähän aikaa, ja me poistumme ainiaaksi, meidät unohdetaan, unohdetaan meidän kasvomme, äänemme ja montako meitä oli, mutta meidän kärsimyksemme muuttuvat iloksi niille, jotka tulevat elämään meidän jälkeemme, onni ja rauha saapuu maan päälle, ja niitä, jotka nyt elävät, muistellaan leppoisasti ja siunataan. Voi rakkaat sisaret, meidän elämämme ei ole vielä lopussa. Eläkäämme edelleen! Musiikki soi niin iloisesti, niin hauskaasti, ja tuntuu kuin jo hyvinkin pian saisimme tietää, miksi elämme ja miksi kärsimme...Kunpa sen tietäisi, kunpa tietäisi..."

Annastiina Myllylä

Kaipuu Moskovaan

Anton Tsehovin Kolme sisarta -teatteriesitys yllätti minut alusta alkaen. Toden sanoakseni minä en odottanut näytelmältä mitään ihmeellistä tutustuttuani ensin Tsehovin tuotantoon Vanja-eno -näytelmän kautta.

Ohjaaja Maiju Sallas oli tehnyt minun teatterille harjaantumattomien silmien mielestä erinomaisia työtä näytelmän parissa, sillä käsitykseni Tsehovin näytelmistä ennen Kolmen sisaren katsomista oli se, että nukahtamatta niitä ei voi loppuun asti seurata. Käsitykseni kuitenkin rikkoontui kertaheitolla, ja varsinkin laulu- ja soittokohtaukset tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen. Jälkeenpäin minua jäi harmittamaan se, että dramaattisimpia ja synkimpiä kohtauksia en ehkä täysin ymmärtänyt.

Lavastus oli yksinkertainen ja kolkko, mutta sitä tuettiin hienosti taustalle heitettävillä kuvilla sekä kuvaamalla joitain kohtauksia videokameralla.

Puvustus oli enimmäkseen uskottavaa, mutta suhtauduin huvittuneesti Tuzenbachin asuun näytelmän loppupuolella: Adidaksen viimeistä huutoa oleva verryttelypuku!

Vuorosanat erottuivat selvästi

MARKKU JOKELA

katsomoon, ilman, että näyttelijöiden olisi koko ajan pitänyt huutaa naama punaisena. Tästä plussaa Kookolan kaupunginteatterille. Ymmärsinkin keskusteluista paljon enemmän kuin ennen näytöstä uskoin. Tosin jotkut vuorosanat olivat vaikeasti ymmärrettävissä syvemmällä tasolla.

Roolisuorituksista suurimman vaikutuksen minuun teki Tatu Jokisen esittämä Soljonyi. Vaikka hän ei ollut keskeisimmässä roolissa, osasi hän kuitenkin ottaa lavan haltuun jokaisen repliikkinsä aikana. Muutkin näyttelijät osasivat ilmaista henkilöiden

muuttumista ja tunteiden kirjoa hienolla tavalla.

Näytelmän musiikkimaailma kiehtoi minua suuresti, ja varsinkin elävän musiikin kohtaukset olivat todella loistavia tunnelmankohottajia.

Uskoisin, että keskeisintä näytelmässä oli sisarten palava halu päästä Moskovaan, jossa elämä olisi täydellistä ilman huolen häivää. Näytelmä ja sen henkilöt olivat erittäin uskottavia, ehkä juuri siksi, että ne kuvaavat tavallista ihmistä tavallisine murheineen.

Matti Nousiainen

Kolme Sisarta Masha Sergejevna

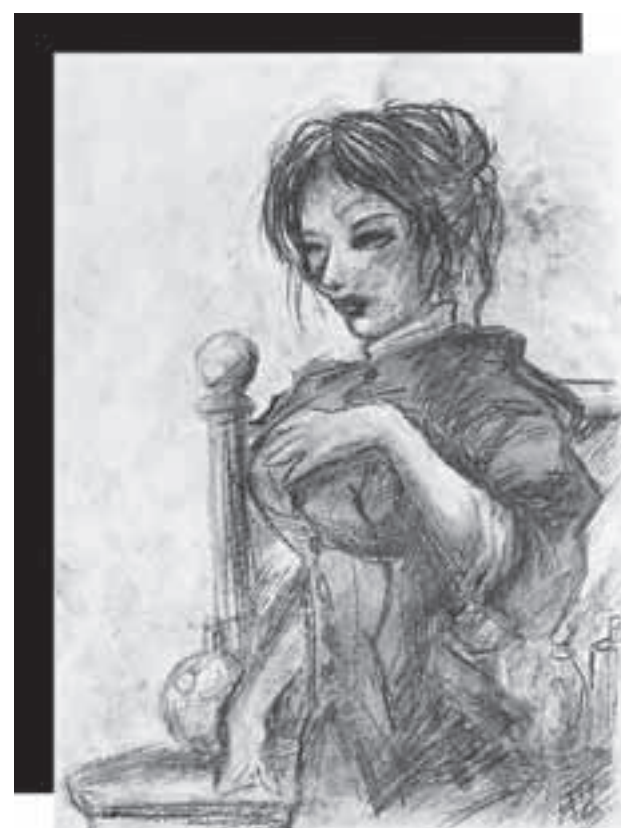
Masha on taiteilijaluonne, lahjakkain ja värikkäin sisaruksista. Keskimmäisessä sisareissa kaipuu kasvaa elämänjanoksi, kapinaksi, jonka kuitenkin on asetettava. Hän on komplisoitu luonne vastakohtaisuuksineen. Hänessä on särmikkyyttä, epäjohdonmukaisuutta ja sydämen kapinaa. Masha ei pelkää karkeuksia, ärsyttävyyttä, teräviä sanoja ja vihanpuuskaa.

Masha kituu epäonnistuneessa avioliitossa, josta hän ei saa sisäistä tyydytystä. Mashan on totuttava sopeutumaan opettajan vaimon ahtaalle paikalle sovinnaisessa pikkukaupungissa, ja niin hän sulkeutuu itseensä. Mashan onnettomuus ei tunne ulkoisia purkautumisteitä ja myrkyttää hänen sisimpänsä.

Hänestä olisi voinut kehittyä konserttipianisti, mutta nyt hän pitää parempana olla soittamatta. Hän on ehdoton luonne, joka ei tunne kompromisseja.

Masha ei piittaa ympäristöstään. Hän saattaa juoda ryypyn viinaa, kiroillakin ja nakella niskojaan.

Henna Hassinen

"Voi, miten musiikki soi! He poistuvat meidän luotamme, yksi on jo poistunut, poistunut ainiaaksi, me jäämme yksin, aloittakaamme elämä uudelleen.

Täytyy elää. Täytyy elää.."

Kuuluisuuden ja rakkauden janoa

Jos sinä joskus tarvitset minun elämäni,
tule ja ota se

Ensimmäistä kertaa Lokki-näytelmä esitettiin Pietarissa 1896, mutta vasta parin vuoden päästä tämä Anton Tsehovin näytelmä menestyi. Näytelmä on niin surullinen ja sen tapahtumat niin epätoivoisia, että Tsehov nimitti näytelmän tragikomediksi.

En ole varma, haluanko itse yhtyä samaan mielipiteeseen. Onhan se totta, että jos yhden näytelmän aikana ihmiset onnistuvat rakastumisillaan sotkemaan elämänsä niin totaalisesti, ei tiedä, pitäisikö siinä itkeä vai nauraa. Näytelmä kertoo ihmisistä, joilla on unelmia, mutta he tuntevat olevansa täysin kykenemättömiä toteuttamaan niitä.

Lokissa henkilöiden tunteet toisiaan kohtaan sekoittuvat täysin.

"Lokissa henkilöiden tunteet toisiaan kohtaan sekoittuvat täysin. Henkilöt rakastuvat väärin ihmisiin, ja tämä ajaa heidät suruun, masennukseen ja epätoivoon."

Näytelmässä henkilöt rakastuvat väärin ihmisiin, ja tämä ajaa heidät suruun, masennukseen ja epätoivoon. He viettävät näytelmässä olevan ajan järven rannalla kesähuviloillaan ja näytelmässä kerrotaan heidän tapaamisestaan jälleen, kahden vuoden jälkeen. Näytelmän Arkadina on rakastunut Trigoriniin. Arkadina on kuuluisa näyttelijä, aika lailla täynnä itseään ja hieman ylpeä. Hän ei siedä sitä,

että hänen varpailleen astutaan. Trigor on kirjailija, joka on vaatimaton ja väheksyy mainettaan.

Trigoriin rakastuu tulisesti myös nuori näyttelijän urasta haaveileva Nina. Hänen isänsä ja äiti puolensa vastustavat jyrkästi hänen näyttelijänunelmiaan, joten hän joutuu piilottelemaan unelmiaan heiltä. Nina unelmoi menestyksestä, ja hän sanookin Jalo Kaliman suomennoksessa seuraavasti: "Onnesta saada olla kirjailijatar tai taiteilijatar minä olisin valmis kärsimään omaisteni karsautta, puutetta, pettymystä, minä eläisin missä hökkelissä tahansa ja söisin mustaa leipää, olisin valmis kärsimään tyytymättömyydestä itseäni ja vajavaisuuteni tunnosta, mutta

sen sijaan minä kyllä vaatisin mainetta – todellista äänestä mainetta."

Nina vetää puoleensa Konstantin Trepleviä, Arkadinan poikaa. Konstantin on masentunut ja ahdistunut kirjailija, eikä hän nauti mistään elämässään. Konstantin on tässä näytelmässä se, joka ampuu lokin ja lopulta myös itsensä.

Aira Pohjanen

Anton Tsehovin ensimmäinen "suuri" näytelmä Lokki valmistui vuonna 1896. Lokkia seurasivat Vanja-eno, Kolme sisarta sekä Kirsikkapuisto. Lokki kertoo muun muassa kahden kirjailijan ja kahden näyttelijättären elämästä. Keskeisin teema näytelmässä on ihmisten täyttymättömät unelmat ja kaipuu parempaan tulevaisuuteen. Juoni on vaikeasti ymmärrettävä, koska näytelmässä ei oikeastaan tapahdu mitään. Näytelmän aiheena on ihmisten suhteiden väliset ristiriidat, rakkaus, joka ei koskaan saa täyttymystä ja ihmisten näkymätön elämä, mihin pääsee sisälle vain, kun sukeltaa syvemmälle pinnan alle. Ristiriita näytelmässä on elämän synkkyys, kaipuu ja rakkaus. Kaikki rakastivat "väärää" ihmistä.

Sorinin tilan, josta näytelmä kertoo, omistaa Pjotr Nikolajevits Sorin, Irina Nikolajevna Arkadinan, hyvin tunnetun ja arvostetun näyttelijättären veli. Arkadina on itserakas ja omahyväinen diiva, mutta toisaalta myös rakastava ja huolehtiva äiti. Arkadinan poika Konstantin Gavrilovits Treplev on kirjailija - tai pikemminkin haluaisi olla. Treplevistä ei koskaan tule kovin tunnettua eikä hyvää kirjailijaa. Treplev tuntee äitinsä vertaavan häntä rakastajaansa Boris Aleksejevits Trigoriniin, joka on hyvin arvostettu ja ihailtu kirjailija. Treplev ja Trigorin kilpailevat keskenään myös

Nina Mihailovna Zaretsnajan, rikkaan tilanomistajan nuoresta tyttärestä, sillä Treplev on rakastunut Ninaan, mutta Nina ei ota hänen tunteitaan vakavasti. Nina puolestaan rakastuu Trigoriniin heti ensitapaamisellaan. Nina rakastuu Trigorinin maineeseen ja kirjailijan taitoihin, ei ihmiseen. Ninan todellinen intohimo on tulla näyttelijättäreksi, mutta hänen vanhempansa ovat jyrkästi tätä vastaan.

Tilaa hoitavat tilanhoitajat Ilja Afanasjevits Samrajev, virastaan eronnut luutnantti ja hänen vaimonsa Polina Andrejevna. Heidän tyttärensä Masha (Maria Iljinitzna, Masenka) on intohimoisesti rakastunut Trepleviin, mutta ei koskaan saa vastarakkautta ja joutuu elämään vain haaveillen ja unelmoiden todellisesta onnesta ja rakkaudesta. Masha kulkee aina mustissa ja suree elämäänsä. Semjon Semjonovits Medvedenko, opettaja, on rakastunut Mashaan. Kun Masha ei enää jaksaa odottaa Trepleviä, hän menee naimisiin Medvedenkon kanssa ja yrittää tukahduttaa rakkautensa, mutta se ei koskaan onnistu. Näytelmässä esiintyy myös Jevgeni Sergejevits Dorn, lääkäri, hänellä on romanssi Polinan kanssa, mutta sitä ei koskaan julkisteta Dornin pyynnöstä. Näytelmässä lokki oli kuin varoitus ja avunpyyntö! Treplev halusi sillä osoittaa tunteitaan ja

Lokki Nina Zaretsnaja

Herttainen ja kaunis nuori nainen, joka unelmoi näyttelijättären urasta, onnesta ja rakkaudesta. Näytelmän alussa hän näyttää Konstantinin kirjoittamassa näytelmässä. Hän jatkaa pyrkimyksiään kuuluisuuteen, vaikka näyttelijättären elämä ei olekaan kovin sievää ja kaunista. Nina kutsuu itseään lopussa Lokiksi. Se on vertauskuva, joka kuvaa kärsinyttä, heikkoa, haurasta ja onnetonta ihmistä ja toisaalta myös kaipausta ja toimeentuloa.

Työssäni en ole kuvannut Ninaa missään tietystä tilanteesta, vaan se on kuin otos hänen elämänsä.

Viljamaaria Louhimaa

viestittää tuskaansa.

Kun Nina tuntee itsensä hylätyksi, huonoksi ja apua tarvitseväksi hän kutsuu itseään lokiksi. Mielestäni lokki kuvastaa

ihmisen yksinäisyyttä, kaipausta, rakkauden janoa, pelkoa, tuskaa ja kärsimyksiä.

Viljamaaria Louhimaa

Kolme Sisarta

Yö

"Olga ja Irinan huone. Oikealla ja vasemmalla ovat vuoteet, jotka on kaihtimella erotettu muusta huoneesta. Kello käy kolmatta yöllä. Näyttämön takaa kuuluu palokellon ääni tiedottaen jo kauan sitten alkaneesta tulipalosta. Näkyy, ettei talossa ole vielä käyty levolle. Sohvalla makaa Masha, yllään musta puku kuten tavallisesti. Olga ja Anfisa tulevat sisään."

Kohtaus on mieleenpainuva ja helposti toteutettavissa. Materiaaleina on käytetty puuta, rautalankaa, erilaisia kankaita ja värejä sekä pahvia.

Lavastuksen ovat suunnitelleet ja toteuttaneet Antti Kronqvist, Henna Hassinen, Matti Luoto, Jenni Nivala, Maiju Nevanperä ja Mira Haapakangas.

Lokki

"Esirippu nousee. Näkyviin tulee järvi. Kuu taivaanrannan yläpuolella kuvastuu veteen; isolla kivellä istuu Nina Zaretsnaja valkeassa puvussa...."

Lavastus on tehty Lokki-näytelmästä.

Lavastuksessa on pieni kotiteatteri, joka on pystytetty pihamaalle järven rannalle. Näyttämöllä Nina Zaretsnaja esiintyy valkoiset vaatteet yllään.

Lavastuksessa on lisäksi pöytä, tuolit, puita, kukka-asetuksia ja lavan molemmin puolin pensaat.

Työn ovat tehneet Vilja Louhimaa, Outi Bäckman, Saira Hautajoki, Mira Kivimäki ja Aira Pohjanen.

Tuhlattu elämä

Anton Tsehovin nelinäytöksinen näytelmä Vanja-eno oli lukukokemuksena yllättävän mukautempaa ja mielenkiintoinen, vaikka luultavasti näyteltynä kyseinen teos olisi vieläkin parempi. Näytelmä kertoo Venäjän maaseudulla sijaitsevassa kartanossa asuvista henkilöistä ja heidän välisistä mutkikkaista ihmissuhteista 1800-luvun loppupuolella.

Eräs keskeisimmistä henkilöistä

näytelmässä on vanha eläkkeelle jäänyt professori Alexandr Vladimirovits Serebrjakov, joka on vastikään saapunut tilalle. Hän kärsii kihdistä ja reumatismista ja on yleensä pahantuulinen. Hän ei haluaisi asua maalla, mutta eläkkeelle jääneellä professorilla ei ole varaa Moskovaan. Tavalliset ”tyhmät” ihmiset ja heidän ”mitättömät keskustelunsa” eivät erityisemmin professoria kiinnosta.

Serebrjakovin vanhuuden tuomia vaivoja käy toisinaan hoitamassa lääkäri Mihail Lvovits Astrov. Luonto on hänelle läheinen, ja hän istuttaa eräänlaisena harrastuksenaan metsää. Hän lienee pohjimmitaan pessimisti, mutta toisaalta hän kuvittelee jo, miten hänen istuttamansa puu vaikuttaa tuhannen vuoden päästä yhteiskuntaan. Hän ei kuitenkaan – ainakaan omien sanojensa mukaan – rakasta ketään.

Näytelmän mahdollinen päähenkilö Ivan Petrovits Voinitski, jota Vanjaksikin kutsutaan, on suorastaan epätavallisen synkkämielinen, pessimistinen ja kynninen ihminen; hänen elämänsään ei näytä olevan ainuttakaan ilonaihetta. (Häneen oli helppo samaistua.) Hän on tuhlannut paljon aikaansa Serebrjakovin hyväksi raatamiseen, mutta nyt hänen käsityksensä professorista on hieman muuttunut: ”Tasan kaksikymmentäviisi vuotta mies on kirjoittanut taiteesta, ymmärtämättä taiteesta tasan mitään. Kaksikymmentäviisi vuotta hän on jauhanut toisten ajatuksia realismista, naturalismista ja vaikka mistä muusta roskasta, kaksikymmentäviisi vuotta luke- nut ja kirjoittanut siitä minkä vii- saat ovat tienneet jo ajat sitten ja mikä ei tyhmiä kiinnosta – siis piessyt tuulta kaksikymmentäviisi vuotta.”

Voinitski on mielestään rakastunut Jelena Andrejevnaan,

Serebrjakovin nuoreen vaimoon. Jelena puolestaan ei ole kiinnostunut Vanjasta. Myös Astrov on iskenyt silmänsä professorin vaimoon. Jelena on tympääntynyt kaikkeen, eikä hän viitsi tehdä mitään.

Voinitskin edesmennyt sisko oli Serebrjakovin ensimmäinen vaimo. Heidän tyttärensä Sonja, joka myös asuu kartanossa ja itse asiassa omistaakin sen, on ilmeisen läheinen enonsa Vanjan kanssa. Hän on ihastunut Astroviin, mutta valitettavasti tunne ei ole molemminpuolinen. Sonja ei ole erityisen kaunis, mutta sen sijaan hän on kiltti ja ahkera.

Näytelmän keskeisimpiä risti-riitoja ovat Vanjan suhtautuminen Serebrjakoviin ja Jelenaan. Kolmannen näytöksen lopussa Serebrjakovin ehdotettua tilan myymistä tilanne kärjistyy kriisiin, jossa Vanja yrittää ampua revolverillaan syvästi vihaamaansa professoria. Hän ampuu kuitenkin ohi – ja sanoo katumansa sitä lopun ikäänsä.

Ampumiskohtauksen jälkeen professori vaimoineen päättää lähteä välittömästi tilalta. Vanja puolestaan varastaa Astrovin laukusta pullon morfiinia päättääkseen onnettoman elämänsä. Sonja ja Astrov saavat hänet kuitenkin muuttamaan mieltänsä. Elämä jatkuu normaaliin tapaan kartanossa Serebrjakovin lähedettä.

Jussi Virpiranta

Vanja-eno

Kuten nimikin jo kertoo, tämä on näytelmän päähenkilö, oikealta nimeltään Voinitski. Kuva kertoo kohtauksesta, jossa hän ampuu Serebrjakov-nimistä miestä revolverillaan kahdesti. Tosin kumpikaan laukauksista ei osu... Voinitski on kirjassa hirveä valittaja, jota muut passaavat.

Tämä oli oikeastaan ainoita kohtauksia kirjassa, joissa tapah- tuu kunnolla jotain. Siksi varmaan sen valitsinkin. Kai tämä käy poptaiteesta.

Anssi Vaarala

Kohtaus Vanja-enon ensimmäisen näytöksen alusta. Tsehov kuvailee maisemaa näin: ”Puutarha. Talo näkyy osittain ja terassi. Kujalle vanhan poppelin alle on katettu teepöytä. Penkkejä, tuoleja; yhdellä penkillä lojuu kitara. Vähän matkan päässä pöydästä on puutarhakeinu. Iltapäivä, jälkeen kahden Marina, turpea, kankeasti liikkuva vuori, istuu samovaarin vierellä, kutoo sukkaa, Astrov kävelee lähistöllä.” Maisemaan piti tehdä pieniä muutoksia. Tunnelma on tärkein.

Lavastuksen ovat suunnitelleet ja toteuttaneet Jenna Niva, Anna Petäjänieni, Riina Salminen ja Anssi Vaarala.

Kirsikkatarhan taikaa

Kirsikkatarhan on kirjoittanut kirjailija, lääkäri Anton Tsehov, vuonna 1904. Tsehovin muita kuuluisia teoksia ovat Lokki, Vanja-eno ja Kolme sisarta, jotka kaikki ovat Kirsikkatarhan ohella

”Seuraava näytelmä jonka kirjoitan tulee taatusti olemaan hupaisa, hyvin hupaisa, ainakin perusajatuksestaan”,

Anton Tsehov kirjoitti Olga Knipperille Kirsikkatarhasta.

maailmankirjallisuuden vaikuttavampia näytelmiä. Kirsikkatarha on jäänyt Tsehovin viimeiseksi teoksi, jonka hän on kirjoittanut viimeisillä voimillaan. Näytelmä esitettiin ensimmäistä kertaa Moskovan Taiteellisessa teatterissa 17.1.1904, Tsehovin 44-vuotissyntymäpäivänä, jolloin vietettiin myös kirjailijan 25-vuotistaiteilijajuhlaa. Silloin Tsehov oli jo hyvin huonokuntoinen, ja hän saapui teatteriin vasta kolmannen näytöksen ollessa meneillään. Viivästynyt saapuminen saattoi johtua myös Tsehovin tyytymättömyydestä Stanislavskin ohjaustuotantoon. Väliajalla hän kuitenkin nousi lavalle kumartamaan, mutta poistui valitettavasti jo ennen näytännön päättymistä. Kukaan ei tiedä varmuudella, näkikö hän koskaan kokonais-

ta Kirsikkatarhan esitystä, joka tunnetaan myös nimellä Kirsikkapuisto.

”Huone jota yhä kutsutaan lastenkamariksi. Yksi ovista johtaa Anjan huoneeseen. Sarastaa, aurinko nousee kohta. On jo toukokuu, kirsikkapuut kukkivat, mutta puutarhassa on kylmä, aamuhalla”, näillä sanoilla alkaa Kirsikkatarha. Teos alkaa siten, että Rouva Ranjevskaja palaa Pariisista kotitalalleen Venäjälle. Mukana hänellä on Tyttärensä Anja, tämän kotiopettajatar ja lakeija. Rouvaa vastassa ovat talon palvelusväki, ottotytär Varja, veli ja Varjan sulhasehdokas kauppias Lopahin. Näytelmä perustuu siihen, että tilalla on niin paljon velkoja, joita isäntäväki ei pysty maksamaan ja lopulta talo joudutaan huutokauppaamaan. Huomattavaa näytelmässä on se, että juoni on hyvin yksinkertainen, mutta Kirsikkatarhan taika onkin sen ihmisissä.

Suvi Toppari

Lavastus ei ole suoraan mistään Kirsikkatarhan kohtauksesta, vaan se on kaikkien kohtausten summa. Lavastus rakentuu puutarhahuvilan ympärille. Takana oikealla, kirsikkapuiden ja ihmisten osittain peittämänä on Grisa-pojan hautakivi. Pihalla seisovat Ranevskaja ja Firs, joilla on ilmapallot käsissään ja iloiset ilmeet kasvoillaan.

Huvila on tehty pahvista ja talon katolle on jostain tuntemattomasta syystä kiinnitetty lehtiä. Verhot ja etualalle leväytetty viltti on tehty kankaasta. Ihmiset on tehty useasta eri materiaalista, muun muassa puusta, rautalangasta, massapalloista ja kankaasta. Pohja on styroksesta.

Lavastuksen ovat suunnitelleet ja toteuttaneet Anssi K. Mattila, Jenni Tikkala, Suvi Toppari ja Anssi Vaarala.

Kuvassa on sisäkkö Dunjasha ja nuori lakeija Jasha. Dunjasha on hyvin heikko ja epävarma. Hän rakastuu näytelmän aikana Jashaan, mutta Jasha ei rakasta Dunjashaa.

Kummallakaan kuvan hahmoista ei ole suurta roolia näytelmässä. Heidät mainitaan vain muutamia kertoja.

Suvi Toppari